

2021елның 25 октябре

81-РС номер

КАРАР

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру турында

«Автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспорты уставы» 2007 елның 8 ноябрәндәге 259-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчеләге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законнар һәм Лаеш муниципаль районы Уставы нигезендә Лаеш муниципаль районы Советы карар кабул итте:

1. Кушымта итеп бирелә торган түбәндәгеләрне расларга:

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль турында нигезләмә;

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегенә;

Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы территориясендә автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр, контрольлек төренә төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре.

2. Әлеге карарны Интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча һәм интернет телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре Порталында урнаштырылган Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районының рәсми сайтында-<http://laishevo.tatarstan.ru>. веб-адресы буенча бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карар 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Лаеш муниципаль районының инфраструктура үсеше буенча житәкче урынбасары И.П. Шитова йөкләргә.

**Башлык – муниципаль район
Советы Рәисе**

И.Ф.Зарипов

Лаеш муниципаль районы Советының
2021 елның 25 октябрәндәге
81-РС номерлы карары белән расланган

**Лаеш муниципаль районында автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте
электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль
турында нигезләмә**

1.Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районында автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең һәм физик затларның(алга таба – контрольдә тотучы затларның) мәжбүри таләпләрне үтәве тора:

1) автомобиль юлларына карата билгеләнгән автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә өлкәсендә,:

а) гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының бүлеп бирелгән полосаларында һәм (яки) юл буе полосаларында урнашкан юл сервисы объектларын эксплуатацияләүгә;

б) капитал ремонт, ремонт эшләрне башкаруга

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "автомобиль юлларының сакланышын тәмин итү өлешендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын һәм ясалма юл корымаларын (юл-төзелеш материалларына һәм эшләнмәләренә таләпләрне дә кертеп) карап тотуга;

2) автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында даими пассажирлар йөртүне оештыру өлкәсендә федераль дәүләт контроле (күзәтчелеге) предметына карамаган даими пассажирлар йөртүнең муниципаль маршрутлары буенча пассажирлар йөртүгә карата билгеләнгән тәртипләр;

Муниципаль контроль предметы булып контроль чаралар нәтижеләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

1.3.1. автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында контрольдә тотыла торган затларның эшчәнлегә, гамәлләре

(гамәл кылмавы), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне, гамәлләрен (гамәл кылмауларын) гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга да.;

1.3.2. контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлегенә нәтижеләре;

1.3.3. биналар, корымалар, корымалар, территорияләр, шул исәптән жир кишәрлекләре, предметлар һәм контрольдә тотыла торган һәм (яисә) файдаланыла торган һәм аларга карата мәжбүри таләпләр куела торган башка объектлар.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне төзү юлы белән гамәлгә ашырыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасының ярдәмче системасы);

ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән башка дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системалары.

Контроль орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) мәгълүмати системадан файдаланып контроль объектларын исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - контроль орган) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

1.6. Контроль органы исемнән муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфай затлар гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары);

2) үз вазыйфай бурычларына әлегә Нигезләмә, вазыйфай регламент яисә вазыйфай инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәргү (алга таба - инспектор) керә торган контроль органның вазыйфай заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органның вазыйфай затлары исемлегенә әлегә Нигезләмәнең 1 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

Контроль органы вазыйфай затлары, вәкаләтле затлар

контроль чараны уздыру турында карар кабул итүгә Контроль органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба - Контроль органының вәкаләтле вазыйфай затлары) керә.

«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм шәһәр жир өсте электр транспорты уставы» 2007 елның 8 ноябрәндәге 259-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясендә аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә дәүләт

контроле (күзөтчөлөгө) һәм муниципаль контроле турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә бәйлә мөнәсәбәтләргә.

2. Зыян китерү куркынычы категориясе (зыян)¹

2.1. Муниципаль контроль профилактик чаралар һәм контроль чаралар сайлауны билгеләүче зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү, аларны карап тоту (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләпләр күләме), интенсивлык һәм нәтижеләр ясау рисклары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләрне (зыянны) мониторинглау (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) китерү куркынычының түбәндәге категорияләренә берсенә (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә) кертеләргә мөмкин:

- шактый куркыныч;
- урта куркыныч;
- уртача куркыныч;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын хәвеф-хәтәр категориясенә кертү критерийлары элек Нигезләмәнең 2 нче кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объекттын хәвеф-хәтәр категориясенә берсенә кертү аның характеристикасын расланган хәвеф-хәтәр критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы үзә мәжбүри таләпләрне бозу булып тормаган контроль объекты параметрларынан туры килү яисә читләшү булып тора, ләкин югары дәрәжәдә ихтималлык белән законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булу турында сөйли.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлегә Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объекты билгеле бер хәвеф-хәтәр категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән дип санала..

¹ Нигезләмә белән, әгәр федераль законда контроль рәвешә турында башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда хәвеф-хәтәрләргә бәяләү һәм аларга идарә итү системасы кулланылмый, общими требованиями к организации и осуществлению данного вида муниципального контроля, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган. Бу очракта планлаштырылган контроль чаралар һәм планнан тыш контроль чаралар 248-ФЗ номерлы Федераль законның 61 һәм 66 статьяларында (248-ФЗ номерлы Федераль законның 22 статьясындагы 7 өлешә) билгеләнгән үзәчәлекләргә исәпкә алып уздырыла.

Профилактик чаралар исемлегә якынча һәм муниципаль берәмлекнең вәкилле органы тарафыннан 248-ФЗ номерлы Федераль законның 45 статьясын исәпкә алып мөстәкыйль билгеләнә, шул ук вакытта мәгълүмат бирү һәм консультация бирү мәжбүри.

248-ФЗ номерлы Федераль законның 45 статьясындагы 1 өлешенә 3 һәм 6 пунктларында билгеләнгәнчә, контроль орган, элек Нигезләмәдә билгеләнгән профилактик чаралардан тыш, намуслылыгын стимуллаштыру һәм үз-үзә камилләштерү чаралары (248-ФЗ номерлы Федераль законның 48 һәм 51 статьялары) кебек профилактик чаралар үткәргә мөмкин.

3. Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаралар төрләре

Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда, контроль орган профилактик чараларның түбәндәге төрләрен үткәрә ²:

- 1) мәгълүмат житкәрү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтүне игълан итү;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы һәм башка кызыксынучы затларга хәбәр итү

3.1.1. Контроль орган 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә каралган мәгълүматларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге Лаеш муниципаль районы муниципаль берәмлегенә рәсми сайтында <http://laishevo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча урнаштыру юлы белән һәм массакүләм мәгълүмат чаралары ярдәмендә хәбәр итә.

Контроль орган әлеге мәгълүматларны актуаль хәлдә тотарга бурычлы.

3.2. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү контроль орган тарафыннан елга 1 тапкыр үткәрелә һәм түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

- 1) контроль орган һәм аның вазыйфаи затлары тарафыннан муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен, мәжбүри таләпләрне куллануга бертөрле карашларны тәэмин итү;
- 2) күрсәтелгән бозулар барлыкка килүгә ярдәм итүче мәжбүри таләпләрне, сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны типик бозуларны ачыклау;
- 3) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү очракларын анализлау, зыян (зыян)китерүнең чыганаclarын һәм риск факторларын ачыклау;
- 4) мәжбүри таләпләрне актуальләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү;
- 5) дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр әзерләү.

3.2.2. Лаеш муниципаль районында жир контролен гамэлгә ашыруның хокук

Профилактик чаралар исемлеге якинча һәм муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы тарафыннан, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 45 статьясын исәпкә алып, мөстәкыйль билгеләнә, шул ук вакытта мәгълүмат бирү һәм консультация бирү мәжбүри.

248-ФЗ номерлы Федераль законның 45 статьясындагы 1 өлешенә 3 һәм 6 пунктлары нигезендә контроль орган, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән профилактик чаралардан тыш, намуслылыкны стимуллаштыру һәм үз-үзен тикшерү чаралары кебек профилактик чаралар үткәрергә мөмкин (Федераль законның 48 һәм 51 статьялары № 248-ФЗ).

куллану практикасын гомумиләштерү үткәрелгән тикшерү чаралары һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматларны жыю һәм анализлау ярдәмендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.2.3 хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча, контроль орган хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган доклад эзерли.

3.2.4 Хокук куллану практикасы турындагы доклад Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты карары белән раслана һәм «Интернет " мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы рәсми сайтында <http://laishevo.tatarstan.ru>. Веб-адресы буенча, хисап елыннан соң килүче елның 1 мартыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.3.1. Контроль орган контрольлек итүче затка эзерләнгән мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта, мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаганда, мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 «контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында»боерыгы белән расланган форма буенча төзелә.

3.3.3. Контрольлек итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә кисәтүгә карата контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.3.4. Каршылыкта булырга тиеш:

- 1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;
- 2) юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – шәхси эшмәкәр яки гражданин булганда), шулай ук элементә өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм контрольлек итүче затка җавап җибәрелергә тиешле почта адресы (соңгысы-булган очракта).;
- 3) кисәтү датасы һәм номеры;
- 4) контрольдә тотылуы зат игълан ителгән кисәтүләр нигезендә дәлилләр;
- 5) датасын алу кисәтү контролируемым зат;
- 6) шәхси язылу һәм датасын.
- 7) салым түләүченең – юридик затның, шәхси эшкуарның идентификация номеры;
- 8) паспортның яки шәхесне раслаучы башка документның сериясе һәм номеры, яшәү урыны (гражданның өчен)).

3.3.5. Контроль органга каршылыктар контрольлек итүче зат тарафыннан кәгазьдә почта җибәрүе яисә гади электрон имза яисә көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, контроль органның электрон почта адресы яисә кисәтүдә күрсәтелгән башка ысуллар белән җибәрелә.

3.3.6. Кирәк булган очракта, раслау, үз дәлилләрен контролируемое зат прикрепаёт каршылыкка тиешле документлар яки аларның заверенные күчермәләре.

3.3.7. Контроль орган аны алганнан соң унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата каршылыкны карый.

3.3.8. Каршылыкны карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) кисәтү формасындагы каршылыкны канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.9. Контроль органы хәбәр итә контролируемое зат тикшерү нәтижәләре турында карар каршы кисәтү карата каршылыкны караган көннән алып биш⁴ эш көненнән дә соңга калмыйча.

3.3.10. Шул ук нигезләр буенча каршылыкның кабат юнәлеше рөхсәт ителми.

3.3.11. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.4. Консультация

3.4.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү Муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйлә мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткөрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткөрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижәләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.4.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта бертиплы мөрәжәгатьләр (10нан артык бертиплы мөрәжәгать) буенча язма аңлатма (контроль органның вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган) урнаштыру юлы белән.

3.4.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүендә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.4.5. Язма рәвештә консультация тикшерү органының вазыйфай заты тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

а) контрольдә тотучы зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма запрос тәкъдим ителде;

б) вакытында консультацияләр бирү мөмкин түгел бирергә җавап куелган

сорауларга;

в) куелган сорауларга жавап өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп итә.

3.4.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатъләрен карау тәртибе турында»2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язмача жавап бирү турында запрос жибәрергә хокуклы.

3.4.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визит инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алып бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференц-элементәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визитның дәвамлылыгы эш көне дәвамында ике сәгаттән дә артмый.

3.5.2. Инспекторга карата мәжбүри профилактик визит үткәрә:

1) автомобиль транспорты, шәһәр жир өсте электр транспорты һәм юл хужалыгы өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольдә тотучы затлар мондый эшчәнлек башланганнан бирле бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);

2) контроль объектларын әлеге категориягә кертү турында Карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча тикшерү объектлары.

3.5.3. Профилактик визитлар контрольлек итүче затлар белән килешенеп үткәрелә.

3.5.4. Контроль орган контрольлек итүче затка профилактика визитын үткәрү турында аны үткәрү датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр жибәрә.

Контрольлек итүче зат, бу хакта контроль органга аны үткәрү датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итеп, профилактик визит уздырудан (мәжбүри профилактик визитны да кертеп) баш тартырга хокуклы.

3.5.5. Мәжбүри профилактика визитын үткәрү турында хәбәрнамә язма рәвештә яисә электрон документ формасында төзелә һәм түбәндәге белешмәләр үз эченә ала:

1) хәбәрнамәне төзү датасы, вакыты һәм урыны;

2) тикшерү органы исеме;

3) контрольдә тотучы затның тулы исеме;

4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);

5) мәжбүри профилактик визитның датасы, вакыты һәм урыны;

6) вәкаләтле вазыйфаи зат имзасы.

Мәжбүри профилактик визит үткәрү турында хәбәрнамә контрольлек итүче зат адресына язмача яки электрон документ формасында жибәрелә.

Мәжбүри профилактика визитын үткәрү вакыты контроль орган тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

3.5.6. Профилактик визит нәтижеләре буенча инспектор профилактик визит үткәрү турында акт төзи.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

3.5.8. Профилактик чаралар ел саен контроль орган тарафыннан раслана торган закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргә зыян китерү (зыян) куркынычын профилактикалау программасы нигезендә гамэлгә ашырыла. Шулай ук элеге программада каралмаган профилактик чаралар үткэрелергә мөмкин.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткэрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбэндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамэлгә ашырыла

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән бәйләнешсез.

4.1.2. Контрольлек итүче затлар белән Муниципаль контрольне гамэлгә ашырганда түбэндәгеләр::

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш) ;

Документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылуучы зат эшчәнлеген гамэлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очрақларынан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбэндәге нигезләр буенча үткэрелә::

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммэтлэргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткэрү планына кертелгән контроль чаралар үткэрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткэрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткэрү турында прокурор таләбе;

5) Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрақларда, ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында контроль органы карарын үтәү срогы тәмамлану;

Контрольные мероприятия без взаимодействия проводятся инспекторами на основании заданий уполномоченных должностных лиц Контрольного органа,

включая задания, содержащиеся в планах работы Контрольного органа, в том числе в случаях, установленных Федеральным законом.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәргә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

- карау;
- сораштыру;
- язма аңлатма алу;
- документлар таләп итү;
- экспертиза.

4.1.5. Контроль чарасын үткәрү өчен контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган контроль органы карары кабул ителә, анда түбәндәге белешмәләр күрсәтелә:

- 1) карар кабул итү датасы, вакыты һәм урыны;
- 2) кем тарафыннан карар кабул ителде;
- 3) тикшерү чарасын үткәрү нигезләре;
- 4) контроль төре;
- 5) инспекторның (инспекторларның, шул исәптән инспекторлар төркеме житәкчесе), контроль чараны үткәргә вәкаләтле (вәкаләтле), шулай ук контроль чараны үткәргә жәлеп ителә торган белгечләренң, экспертларның фамилияләре, исемнәре яки мондый чараны үткәргә жәлеп ителә торган эксперт оешмасының исеме;;
- 6) контроль чара үткәрелә торган контроль объекты;
- 7) контрольлек итүче зат тарафыннан эшчәнлек алып бару урыны адресы яисә контроль чарасы үткәрелә торган бүтән контроль объектларының урнашу адресы рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;
- 8) тикшерү чарасы уздырыла торган контроль объектының мәжбүри таләпләренә туры килү өчен җаваплы гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса) яисә оешманың исеме, оешма адресы (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структур бүлекчәләр), аңа карата тикшерү чарасы үткәрелә торган контроль объектының мәжбүри таләпләренә туры килү-килмәүгә җавап бирүче оешма адресы (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерым структур бүлекчәләре) рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин;
- 9) тикшерү чарасының төре;
- 10) контроль чара кысаларында башкарыла торган контроль гамәлләр исемлеге;
- 11) тикшерү чарасы предметы;
- 12) тикшерү битләре, әгәр аларны куллану мәжбүри булып тора;
- 13) тикшерү чарасын үткәрү датасы, шул исәптән контрольдә тотылуы зат белән турыдан-туры бәйләнеш вакыты (контрольдә тотылуы зат белән турыдан-туры бәйләнеш срогы өлешендә рейд тикшерүенә карата күрсәтелмәскә мөмкин);
- 14) граждан, оешма тарафыннан бирелә торган документлар исемлеге мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү өчен кирәк (тикшерү чарасы кысаларында контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү максатларында документлар бирү каралган очракта);

15) башка белешмелер, эгэр дэ бу Контроль төре турында нигезлэмәдә каралган.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәргүгә карата элеге контроль чарасын үткәргү турында нигезләмәнең элеге пунктының беренче абзацында каралган карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткәргү турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткәргүгә экспертларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәргүгә жәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертларны жәлеп итә.

4.1.7. Контроль чарасы тәмамланганнан соң, инспектор Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 31.03.20021 ел, № 151 боерыгы белән расланган форма буенча контроль чарасының (алга таба – акт) актын (алга таба – акт) төзи.

"Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында".

Мондый чара үткәргү нәтижеләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланганнан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, эгэр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәргү көнендә контроль чара үткәргү урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне тәшкил итүче контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятьне элеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижеләре буенча контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраklары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) тикшерү үткәргәндә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яисә) файдаланган оешманың, аларның биналарын, төзелмәләрен, корылмаларын, бүлмәләрен, жиһазларын, транспорт чараларын һәм башка

шундый объектларны, алар житештерэ һәм гамәлгә ашыра торган товарларны, башкарыла торган эшләрне, күрсәтелә торган хезмәтләр закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүгә турыдан-туры куркыныч тудыра яисә мондый зыян (зыян) китергән очракта, закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау яисә аны төзүгә туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны, биналарны, корылмаларны, корылмаларны, биналарны, жиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю таләбе белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, кичекмәстән кабул итәргә, гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмау ысуллары турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерергә.

2) административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексында билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозу турында эш кузгатырга.;

3) мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау буенча чараларны күрергә, күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнче, аның үтәлешен тәмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, судка мөрәжәгать итәргә тиеш;

4) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткәрү буенча рекомендацияләр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлү срогы чыккач йә күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документлар һәм белешмәләр тапшырганда, йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү кысаларында мәгълүмат алган очракта, контроль (күзәтчелек) органы карарның бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә үтәлешен бәяли.

4.2.4. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жиберә.

4.2.5. Күрсәтелгән документлар һәм контрольлек итүче зат тарафыннан алар нигезендә яисә мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлык мониторингы) үтәүне күзәтү кысаларында алынган мәгълүмат нигезендә тапшырылмаса, карарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел, контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визиты, рейд тикшерүе яки документар тикшерү юлы белән бәяли.³

248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлеше нигезендә әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарның үтәлешен бәяләү 248-ФЗ номерлы Федераль законның 56 статьясындагы 2 өлешенең 1 - 6 пунктларында каралган башка контроль чаралар уздыру юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин. Бу очракта күрсәтелгән контроль чаралар әлеге Нигезләмәдә каралырга тиеш.³

Күчмә тикшерү нәтижеләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәргә рөхсәт ителә.

4.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.5 пунктында каралган контроль чараны үткәргү йомгаклары буенча Контроль орган тарафыннан карарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул, әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасында каралган карарны кабат контрольдә торучы затка тапшыра, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтә.

Күрсәтмәне үтәмәгәндә, Контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каралган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр аның үтәлешен тәмин итү чараларын күрә.

Контроль орган карарының үтәлеше турында мәгълүмат тулы күләмдә контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрына кертелә.

4.3. Планлы тикшерү чаралары ⁴

4.3.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы нигезендә үткәрелә.

4.3.2. Куркынычның аерым категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткәргү төрләре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган түбәндәге планлы тикшерү чараларын үткәргә мөмкин: 10

- инспекция визиты;
- рейд тикшерүе;
- документар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

Шактый куркыныч категориясенә караган объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә .

Урта риск категориясенә керә торган объектларга карата 10 тикшерү үткәрелә.

Уртача риск категориясенә керә торган объектларга карата 10 тикшерү үткәрелә.

4.3.4. Шактый куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәргү вакыты-3 елга бер тапкыр.

Урта һәм уртача риск категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшерү чараларын үткәргү вакыты-4 елга бер тапкыр.

Түбән риск категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

4.4. Планнан тыш тикшерү чаралары

⁴ Нигезләмә белән контроль төренең хәвеф-хәтәрләргә бәяләү һәм идарә итү системасы күрелмәгән очракта планлы контроль чаралар уздырмыйча гына гамәлгә ашырылуы билгеләнергә мөмкин (248-ФЗ номерлы Федераль законның 61 статьясындагы 2 өлеше).

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейд тикшерүе, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.¹⁴

4.4.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш тикшерү чаралары, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларыннан тыш, түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә::

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектынның мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү турында конкрет контрольлек итүче затларга карата күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кертгән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы чыгу(248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда);

б) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйга, әгәр контроль рәвешендә федераль закон тарафыннан контроль чараларның тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе билгеләнсә.

4.4.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылуы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

4.5.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дәрәҗәгә нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контрольлек итүче зат адресына документар тикшерү барышында карап тикшерү өчен кирәкле башка документларны тапшыру таләбен жибәрә.

Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контрольлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга жибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү үткөрү вакыты ун эш көнөннән дә артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокка вакытыннан бирле кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тикшерү органына жиберергә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын жибергәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләрнең контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәкле аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

4.5.4. Документар тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

1) документлар таләп итү;

2) язма аңлатма алу;

3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чара үткөрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренең, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) эһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жиберергә) хокуклы.

Контрольдә тотучы зат әлеге таләп алынганнан соң 10 эш көне эчендә кирәкле документларны контроль органга жиберә яисә кичекмәстән язма рәвештә юллама белән инспекторга, сәбәпләрен һәм срокларын күрсәтеп, документларны тиешле срокта бирү мөмкинлеге булмавы турында, контрольдә тотучы зат кирәкле документларны тапшыра ала.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткөрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы икел эш көнөннән дә соңга калмыйча ирекле формада язмача аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача аңлатмалар төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дәрәс язучылары турында билге ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Экспертиза контроль орган кушуу буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамэлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамэлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамэлгә ашыру вакыты экспертиза төрөнә бәйле һәм контрольлек органы белән эксперт яки эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча һәр конкрет очракта аерым билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш 11 эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә ярдәмдә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дөрөслеге белән танышырга;;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенә, гамәлләренә (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәкле контроль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килешү буенча гына түбәндәге нигезләр буенча үткәрелергә мөмкин:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрү вакытлары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенә конкрет контрольләнгән затларга карата контроль чаралар үткәрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына керткән материаллар һәм мөрәжәгатьләр

буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренә үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәру турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы чыгу (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда);

б) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйга, әгәр контроль рәвешендә федераль закон тарафыннан контроль чараларның тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелүе билгеләнсә.

7) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүнең турыдан-туры янавы турында белешмәләр алганда.

4.6.4. Контроль орган контрольлек итүче затка күчмә тикшерүне үткәру турында, күчмә тикшерүне үткәру турындагы карарның күчәрмәләрен контрольлек итүче затка жиберү юлы белән, ул башланганчыга кадәр егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәру турындагы карарның күчәрмәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның Бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Бер кече эшкуарлык субъектына карата күчмә тикшерү барышында үзара йогынты ясауның гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатътән артмаска тиеш.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) Сораштыру;
- 3) документлар таләп итү;
- 4) язма аңлатма алу;
- 5) экспертиза.

4.6.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру астында инспектор тарафыннан контрольдә тотылуы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмиятле телдән мәгълүмат алудан гыйбарәт контроль гамәл аңлана.

Сораштыру нәтижәләре сораштырулар беркетмәсендә теркәлә, ул сораштырыла торган зат тарафыннан бирелгән белешмәләрнең дәрәслеген раслый торган, шулай ук контроль чара актында алынган белешмәләр контроль чара өчен зур әһәмияткә ия булган очракта теркәлә.

4.6.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, тикшерү, сораштыру үткәргәндә, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, дәлилләрен теркәүнең башка алымнарын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очракларының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилларен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольлек итүче зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язмача аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәрү элегә Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Актын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең элегә пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткәрү, эшчәнлек алып бару) урыны буенча контрольлек итүче зат булмау сәбәпле, йә контрольлек итүче зат эшчәнлегенә фактта башкарылмавына бәйле рәвештә, йә күчмә тикшерүне үткәрү яисә тәмамлау мөмкинлегенә китергән контрольлек итүче затның бүтән гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә, инспектор сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерү уздыру мөмкинлегенә булмау турында акт төзи һәм контрольдә тотылуы затка тәртиптә контроль чаралар үткәрү мөмкинлегенә турында хәбәр итә., 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, элегә чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин контроль органга очракларда контроль чаралар үткәргәндә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча килү зарурилыгы;
- 3) Россия Федерациясе Жңинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткәрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданинның элегә мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәселә.

4.7. Инспекция визиты, рейд тикшерүе

4.7.1. Инспекция визиты контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектынның урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрселә.

Инспекция визиты контрольлек итүче затка һәм житештерү объекты миләкчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрселә.

Контрольдә тотучы затлар яки аларның вәкилләре инспекторның Биналарга, корылмаларга, бүлмәләргә тоткарлыксыз керә алуын тәэмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын үткөрү вакыты бер урында яки бер житештерү объектында (территориядә) бер эш көнөннән дә артмаска тиеш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язмача аңлатмалар алу;
- г) мәжбүри таләпләр нигезендә контрольдә тотылуучы затның (аның филиаллары, вәкилләкләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урынында булырга тиешле документларны таләп итү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә аша үткәрергә рөхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килешү буенча гына түбәндәге нигезләр буенча үткәрелергә мөмкин:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләренң булуы йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чаралар үткөрү планына кертелгән контроль (күзәтчелек) чараларын үткөрү вакытлары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтененң конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткөрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кәргән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждән хокукларының һәм ирекләрененң үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткөрү турында прокурор таләбе;

5) мәжбүри таләпләрне бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы чыгу (248-ФЗ номерлы Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очрактарда);

б) тикшерү программасында күрсәтелгән вакыйга, әгәр контроль рәвешендә федераль закон тарафыннан контроль чараларның тикшерүләр программасы нигезендә үткәрелуе билгеләнсә.

7) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүненң турыдан-туры янавы турында белешмәләр алганда.

4.7.4. Рейд тикшерүе житештерү объектына ия булу, аннан файдалану яки идарә итүче контрольдә тотылуучы затларның теләсә кайсы санына карата үткәрелә.

Рейд тикшерүе вакытында бер контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек итү срогы бер эш көнөннән дә артмаска тиеш.

4.7.5. Рейд тикшерүе барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язмача аңлатмалар алу;

г) Документлар истребование;

д) экспертиза.

4.7.6. Житештерү объектларына ия, алардан файдалана яки идарә итә торган контрольлек итүче затлар рейд барышында инспекторларның рейдлы тикшерү үткәрү турында карарда күрсәтелгән житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксыз керә алуын тәмин итәргә тиеш.

4.7.7. Рейд барышында мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачкыланган очракта, инспектор рейд тикшерүе үткән урында, мәжбүри таләпләрне бозган һәр контрольдә тотучы затка карата контроль чарасының актын төзи.

4.7.8. Рейдларны карау бары тик прокуратура органнары белән килештереп, аны үткәрү очрактарынан тыш, 57 статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлешенә нигезендә үткәрелергә мөмкин.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнең 4.7.2 һәм 4.7.5 пунктларында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнең 4.5.5-4.5.7, 4.6.8-4.6.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (куркынычсызлык мониторингы)

4.8.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәткәндә контроль органда булган контроль объектлары турында, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны, шулай ук мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольлек итүче затлар тарафыннан, шулай ук «Интернет» челтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматлар турында мәгълүматларны жыю, анализлай., шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнең автоматик режимында эшләүче техник чараларын кулланып алынган белешмәләр дә бар.

4.8.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлык мониторингы) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян (зыян) китерү яки зыян китерү куркынычы барлыкка килү фактлары ачкыланса, мәжбүри таләпләрне бозулар, мәжбүри таләпләрнең эзерләнүе яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр контроль орган тарафыннан планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турында түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян китерү куркынычы янау турында белешмәләрнең дәрәсләген раслаганда йә контрольдә тотылучы затның эшчәнлек параметрларын билгеләгәндә, аларның туры килүе яки алардан читләшүе, мәжбүри таләпләрне бозу куркынычының расланган Индикаторлары нигезендә, контроль чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, - контроль чарасын үткәрү турында дәлилленгән күрсәтмә .

зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләрнең дәрәсләген расламау, шулай ук контрольдә тотылучы затның эшчәнлек параметрларын билгеләү мөмкин булмаганда, аларның туры килүе яки алардан кире кагылуы мәжбүри

таләпләрне бозу факторлары буенча тикшерү чарасын үткәрү өчен нигез булып тора, - мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне жибәрү турында дәлилләнгән күрсәтмә . ;

гражданинның шәхесен, оешма вәкиленең вәкаләтләрен раслау мөмкин булмаса, зыян (зыян) китерү яки закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы турында белешмәләрнең дәрәс булмавын ачыклау - тикшерү чарасын үткәрү өчен нигез булмау турында дәлилләнгән күрсәтмә.

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенең 1 пунктында каралган тәртиптә ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү турында карар № 248-ФЗ.

4) контроль рәвеше турында Федераль законда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә контроль рәвеше турында Россия Федерациясе субъекты законында беркетелгән карар.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиалларының, Вәкилләренең, аерым структур бүлекчәләренең) урнашкан (эшчәнлек алып бару), гражданинның эшчәнлек алып бару урыны, контроль объектының урнашу урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләnmәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

Бер объектны (бер-берсенә якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерү уздыру вакыты бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

4.9.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль Нигезләмәсенә 1 кушылта

**Татарстан Республикасы Лаеш муниципаль районы Башкарма
комитетының автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр
транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә
ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар исемлеге**

1) Лаеш муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең инфраструктура үсеше буенча урынбасары;

2) Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының ТКХ һәм төзелеш бүлеге башлыгы;

3) Лаеш муниципаль районы Башкарма комитетының торак-коммуналь хужалык һәм төзелеш бүлеге баш белгече.

Лаеш муниципаль районы Башкарма
комитетының автомобиль транспортында,
шәһәр жир өсте электр транспортында һәм
юл хужалыгында муниципаль контроль
Нигезләмәсенә 2 кушымта

**Лаеш муниципаль районында контрольлек объектларын автомобиль
транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл
хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында
куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары**

п/п	Лаеш муниципаль районы муниципаль контроль объектлары	Риск категориясе
1	Соңгы өч ел эчендә законлы көченә кәргән юридик зат яки шәхси эшкуар эшчәнлеген риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән көннән соңгы өч ел эчендә законлы көченә кәргән очракта, автомобиль транспортында эшчәнлек алып барганда контрольлек итүче затлар тарафыннан үтәргә тиешле мәжбүри таләпләрне бозган өчен юридик затка, аның вазыйфай затларына яки шәхси эшмәкәргә административ жәза билгеләү турында Карар кабул ителгән көннән соңгы өч ел эчендә законлы көченә кәргән юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген хәвеф-хәтәр категориясенә кертү, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында	Шактый уркыныч
2	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңгы өч ел эчендә юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән көнгә кадәр, автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында эшчәнлекне башкарганда контрольлек итүче затлар тарафыннан үтәргә тиешле мәжбүри таләпләрне үтәмәү факты буенча бирелгән күрсәтмә белән билгеләнгән срокта үтәлмәгән күрсәтмәнең хәвеф-хәтәр категориясенә кертелүе турында Карар кабул ителгән көнгә кадәр, соңгы өч ел эчендә юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр	Урта куркыныч
3	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңгы биш ел эчендә юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген риск категориясенә кертү турында Карар кабул ителгән көнгә кадәр, планлы яки планнан тыш тикшерү нәтижеләре буенча, автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында эшчәнлек алып барганда контрольлек итүче затлар тарафыннан үтәргә тиешле мәжбүри таләпләрне үтәмәгән өчен, планлы яки планнан тыш тикшерүләр үткәрү нәтижеләре буенча бирелгән күрсәтмәнең хәвеф-хәтәр категориясенә кертелүе турында Карар кабул ителгән көнгә кадәр, соңгы биш ел эчендә	Уртача куркынычын
4	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар, әлеге критерийларның 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда, юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеген риск категориясенә кертүнең әлеге критерийларының 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмаганда	Түбән куркынычын

²⁰ Контроль объектларын риск категориясенә кертүнең күрсәтелгән критерийлары үрнәк характерда.

Лаеш муниципаль районында автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге.

Индикаторның исеме	Сайланган параметр (бәяләү критерийлары), үлчәү берәмлеге (булган очракта) өчен нормаль халәт	Куркынычлык индикаторы күрсәткече
Индикаторның исеме 1	5-10, данә	< 5 данә > 10 данә
Индикаторның исеме 2	юк	бар
Индикаторның исеме 3Федераль закон нигезендә билгеләнә	нормаль Параметрларны 10% тан да артык киметү яки арттыру

Лаеш муниципаль районында контроль төрөнөң төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм юл хужалыгында муниципаль контроль өчен индикатив күрсәткечләр¹

1 Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан күрсәткечләре:

Мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозулар арасынан юк ителгән хокук бозулар өлеше - 70%.

Чираттагы календарь елга планлаштырылган контроль чараларын уздыру планын үтәү өлеше - 100%.

Контроль орган һәм (яисә) аның вазыйфаи затының контроль чаралар уздырганда гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле шикаятъләр өлеше - 0%.

Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтижәләре өлеше - 0%.

Нәтижәләре буенча хокук бозулар ачыкланган, эмма тиешле административ йогынты чаралары кабул ителмәгән контроль чаралар өлеше - 5%.

Контроль орган материаллары буенча административ жәза билгеләү турында чыгарылган суд карарлары өлеше - 95%.

Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2.7 һәм 2.9 статьялары нигезендә юкка чыгарылган карарлардан тыш, контроль орган чыгарган карарларның гомуми санынан суд тәртибендә юкка чыгарылган карарларның өлеше - 0%.

2. Индикатив күрсәткечләр:

Автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм Лаеш муниципаль районында юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә:

планлы контроль чаралар саны;

планнан тыш үткәрелгән контроль чаралар саны;

контроль чара актына карата алынган каршылыктар саны;

мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында бирелгән күрсәтмәләр саны;

мәжбүри таләпләрне юкка чыгару саны.

²¹ Күрсәтелгән исемнәр һәм хәвеф-хәтәр индикаторлары күрсәткечләре, параметрлар, сайланган параметрлар өчен нормаль халәт күрсәткечләре (бәяләү критерийлары), үлчәү берәмлекләре үрнәк характерга ия.